

**Constantin Morariu, *CURSUL VIEȚII MELE. MEMORII*, Ed. Academiei
Române, București, 1997**

Nu mult după reînființare, Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina a lansat ideea realizării unei enciclopedii a Bucovinei. În concepția inițiatorilor, în acest corpus de lucrări ar urma să intre atât scrierile mai vechi despre Bucovina cât și cele de dată mai recentă sau care vor apărea pe parcurs pe această temă. Primită de unii cu reticență, ideea s-a dovedit mai mult decât inspirată, pentru că se urmărea, de fapt, stimularea interesului cercetătorilor pentru cunoașterea adevărului despre Bucovina și asta cu atât mai mult cu cât timp de jumătate de veac aceasta a fost o temă tabu. De altminteri, exact același lucru îl fac și Centrele de studii de la Augsburg și Cernăuți. Era deci în ultimă instanță o datorie de conștiință.

Rezultatele nu au întârziat să apară. Urmare a eforturilor d-lui prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, nu de mult a apărut cea de-a cincea lucrare din colecție (după *Toponimia minoră a Bucovinei* de Nicolae Grămadă, *Bucovina în primele descrieri geografice, istorice, economice și demografice* de acad. Radu Grigorovici, *Mișcarea națională românească în Bucovina între anii 1775-1861* de Ștefan Purici și *Biserici și schituri ortodoxe românești din ținutul Cernăuți* de Mircea Pahomi). Este vorba despre lucrarea menționată în titlu, tipărită la Editura "Hurmuzachi" din Suceava, în anul 1998.

Apariția cărții poate fi considerată un adevărat eveniment editorial pentru zona noastră culturală și dovedește că opțiunea îngrijitorului ediției nu a fost deloc întâmplătoare. Este pentru prima dată când cei interesați de cunoașterea trecutului Bucovinei au la îndemână versiunea integrală a uneia dintre cele mai importante lucrări din domeniu.

Ea prezintă peste șase decenii de viață din perioada cea mai agitată a provinciei înstrăinate surprinsă în toată complexitatea ei: satul natal (Mitocu-Dragomirnei), cu oamenii și existența lor cotidiană, anii de școală din sat și de la Suceava și perioada studenției de la Cernăuți, cu amintiri de mare valoare documentară despre starea de atunci a învățământului, viața politică, culminând cu procesul Arboreasei, între ai cărui "eroi" s-a aflat și el, apoi viața culturală și literară românească din Bucovina, numeroasele probleme cu care s-a confruntat în lunga-i carieră preoțească din Toporăuți (unde a încercat să-i reromânizeze pe locuitorii satului înecați de "potopul slavismului"), Cernăuți și Pătrăuți. O veritabilă frescă socială.

Scrise la vârsta deplinei senectuți, memoriile lui Constantin Morariu poartă pecetea obiectivității. Răzbat și note lirice din paginile închinat satului natal, părinților și fraților. Întâmplător sau nu, ele aduc în memorie genialele *Amintiri din copilărie* ale lui Ion Creangă. Iată câteva rânduri ale scriitorului bucovinean din care se vede că, fie la Humulești, fie la Mitocu-Dragomirnei, copilăria se aseamănă până la identitate: "Cum să uit apoi bucuria ce o simțeam în ajunul Crăciunului și al Iordanului, când împreună cu tata umblam prin sat cu icoana, cu crucea și cu aghiazmă, cântând <<Nașterea ta, Hristoase>> ori <<În Iordan botezându-Te, Tu Doamne>>, și cete de băieți alergau înaintea noastră strigând: <<Ho-ni-ho-ho!>> sau <<Chiraleisa!>>. Și cine mai poate uita din timpul copilăriei farmecele ce le aduc colindele, umblatul cu steaua, cu Irozii și cu Malanca, ori Paștele cu ouăle roșii și cu scrânciobul... Dar jocurile mele cu surorile Casandra și Domnica, cu Nicu și Ilie Banus, cu Vasile Moga și cu alți copii de ai megieșilor: cu păpușile, de-a mijoarca, de-a azvârlitul, de-a bălția și alergături și zbânțuiri de cum mă sculam dimineața și până târziu seara, când adormeam ca mort" (p. 9). În întregul ei, cartea trădează un scriitor de mare sensibilitate, atent și subtil observator al societății, priceput mănuior al condeiului. Ceea ce nu e de mirare, dacă avem în vedere că autorul a fost un cunoscut și apreciat ziarist și poet.